

Další rozvoj informatizace VoZP ČR

» **Nezbytnou podmínkou pro zodpovědné řízení každé společnosti jsou mimo jiné aktuální a především objektivní informace o stavu všech klíčových procesů stěžejních agend. V této oblasti se v dnešní době nelze obejít bez kvalitních a sořistikovaných informačních systémů.**

Vojenská zdravotní pojišťovna ČR k zajištění svých základních strategických cílů klade zásadní důraz na oblast informačních technologií. Práce s obrovským množstvím dat týkajících se prakticky všech subjektů veřejného zdravotního pojištění, tj. zejména pojištěnců, plátců pojistného a zdravotnických zařízení vyžaduje odpovídající informační podporu. Vojenská zdravotní pojišťovna ČR reaguje na současný stav daný možnostmi vývoje technologií elektronického zpracování informací, ale i svými ekonomickými možnostmi. Pojišťovna trvale sleduje vývoj informačních technologií a usiluje o modernizaci všech služeb stávajících informačních systémů. Prioritou je další zvýšení bezpečnosti a důvěryhodnosti elektronické komunikace uvnitř i vně pojišťovny. Velký důraz je kladen na zajištění maximálního komfortu pro všechny subjekty a na dostatečnou flexibilitu vůči partnerům všech typů včetně státní správy. Rychlý a bezpečný přístup ke kompletní informaci o klientech, zdravotnických zařízeních a všech navazujících údajích je základním předpokladem pro kvalitní a efektivní práci pojišťovny.

Informační podpora správného rozhodování

V současné době je aktuálním cílem rozvoje procesně orientovaného informačního systému podporujícího spolupráci jednotlivých pracovišť a organizačních složek Vojenské zdravotní pojišťovny ČR včetně zajištění nezbytné konzistence dat. Důraz je kladen na zlepšení poskytování diferencovaných, rychlých a úplných informací pro řízení a rozhodování včetně informací o efektivitě a kvalitě zdravotní péče poskytované smluvními zdravotnickými zařízeními.

V této oblasti je věnována pozornost zajištění informační podpory k nasmlouvání a účelnému poskytování co nejvyšší péče pro pojištěnce Vojenské zdravotní pojišťovny ČR a rovněž nadstandardním programům preventivní, integrované a řízené péče. V oblasti služeb pro pojištěnce pojišťovna usiluje zejména o usnadnění a automatizaci komunikace včetně podpory pro bezobslužnou registraci a ověření pojištěnců zaručenou a zabezpečenou elektronickou komunikací.

Pro efektivnější poskytování informací smluvním zařízením je do budoucna podporována zejména automatická tvorba elektronické „karty zdraví“ pojištěnce se zaznamenáním všech úkonů placených ze zdravotního pojištění a její zpřístupnění oprávněným smluvním zdravotnickým zařízením dle volby pojištěnce. Novým prvkem pro zdravotnická zařízení bude možnost porovnat svůj profil preskripcí a vyžádané péče s regionálním průměrem a vyhodnotit plánovanou preskripci dle zdravotního pojištění a její zpřístupnění oprávněným smluvním zdravotnickým zařízením dle volby pojištěnce. Novým prvkem pro zdravotnická zařízení bude možnost porovnat svůj profil preskripcí a vyžádané péče s regionálním průměrem a vyhodnotit plánovanou preskripci dle zdravotního pojištění a její zpřístupnění oprávněným smluvním zdravotnickým zařízením dle volby pojištěnce.

Do koncepce rozvoje informačního systému Vojenské zdravotní pojišťovny ČR patří sledování a postupná realizace národního cíle eHealth formulovaného centrálními orgány, zejména ministerstvy zdravotnictví, obrany a práce a sociálních věcí.

Při plánování a realizaci projektů v oblasti informatiky je samozřejmě kladen patřičný důraz na ochranu stávajících investic do informačních systémů a maximálně hospodárné vynakládání finančních prostředků.

Armáda České republiky a Vojenská zdravotní pojišťovna ČR

» **Často se hovoří o tom, že Vojenská zdravotní pojišťovna ČR má mezi zdravotními pojišťovnami specifické postavení. Málo se však ví o tom, v čem toto specifické postavení spočívá.**

Armáda České republiky si byla vědoma toho, že v souvislosti se zavedením veřejného zdravotního pojištění v České republice a přípravou zákona o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, kdy se očekával vznik velkého množství zaměstnanců zdravotních pojišťoven, bude třeba zajistit, aby pouze jediná zdravotní pojišťovna zajišťovala ochranu veškerých utajovaných skutečností související s úhradou zdravotní péče všem vojákům v činné službě při akceptaci plnění dalších specifických úkolů, které jsou spojeny s Armádou České republiky, počínaje přístupem do zdravotnické dokumentace vojáků, přes kontrolní a revizní činnost ve vojenských zdravotnických zařízeních apod. Proto také zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, v platném znění, na rozdíl od ostatních zaměstnaneckých zdravotních pojišťoven, existenci Vojenské zdravotní pojišťovny ČR výslovně zakotvil. Kromě jiného ji pověřil zvláštním a výlučným posláním, tj. zprostředkováním úhrady zdravotní a preventivní péče hrazené Ministerstvem obrany podle zvláštního právního předpisu. Zvláštní postavení ve vztahu k Armádě České republiky je zakotveno i v zákoně č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, v platném znění, a to

zejména v § 11 odst. 3. Ten stanovuje, že vojáci v činné službě a žáci vojenských škol, kteří se připravují na službu vojáka z povolání a nejsou vojáky v činné službě, jsou povinně pojištěni u Vojenské zdravotní pojišťovny ČR. Základní zdravotní péči jim poskytují posádková zařízení zdravotní péče a není-li zřízeno, pak jiné zdravotnické zařízení, s nímž Vojenská zdravotní pojišťovna ČR uzavřela smlouvu o poskytování zdravotní péče. Navazující ambulantní nebo ústavní péči pak poskytuje zdravotnické zařízení určené lékařem, který poskytl základní zdravotní péči. Lékař může zvolit jen v rámci shora uvedeného zdravotnického zařízení. V uvedeném ustanovení se dále stanoví, že za vojáky v činné službě

a za žáky vojenských škol, kteří se připravují na službu vojáka z povolání a nejsou vojáky v činné službě, uhradí Ministerstvo obrany prostřednictvím Vojenské zdravotní pojišťovny ČR rozdíl mezi výší úhrady zdravotní péče poskytnuté lékařem nebo zdravotnickým zařízením, která je částečně hrazena z veřejného zdravotního pojištění a výší úhrady poskytnuté Vojenskou zdravotní pojišťovnou ČR. Dále také uhradí preventivní péči poskytnutou nad rámec preventivní péče hrazené ze zdravotního pojištění v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva obrany. Pro tyto účely Vojenská zdravotní pojišťovna ČR jako jediná ze zdravotních pojišťoven zřizuje a spravuje dva finanční fondy, a to fond zprostředkování

úhrady zdravotní péče a fond pro úhradu preventivní péče. Vzájemná provázanost při organizaci, řízení a poskytování zdravotní péče v rámci Ministerstva obrany a Vojenské zdravotní pojišťovny ČR je zřejmá jak ze shora uvedených předpisů, tak i z norem bezprostředně se dotýkajících Armády ČR – např. zákona č. 15/1993 Sb., o Armádě České republiky a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, i ze zákona č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze. Tyto zákonné normy vždy předpokládají a stanovují pro uvedené kategorie pojištěnců zdravotní pojištění u samostatné „zvláštní“ zdravotní pojišťovny. Na základě této obecně závazné právní úpravy jsou uzavřeny smlouvy mezi Vojenskou pojišťovnou ČR, Ministerstvem obrany a Generálním štábem Armády České republiky. Vojenská zdravotní pojišťovna ČR jako jediná zdravotní pojišťovna uzavírá podle smlouvy s Ministerstvem obrany ČR smluvní vztahy se všemi zdravotnickými zařízeními Armády České republiky, a to s posádkovými ošetrovnami, nemocnicemi, rehabilitačními a lázeňskými zařízeními a jako jediná je také oprávněna provádět jejich kontrolu. Obecně lze tedy konstatovat, že hlavní důvody vzniku Vojenské zdravotní pojišťovny ČR

a jejich kompetencí upravených právními předpisy a smlouvami se ještě zvýraznilo zejména v souvislosti s profesionalizací armády, se vstupem České republiky do NATO a z toho vyplývajících mezinárodními závazky. Lze je obecně shrnout takto

- nezbytnost pouze jedné zdravotní pojišťovny, která zejména z hlediska potřeby ochrany utajovaných skutečností bude zajišťovat úhrady zdravotní péče všem vojákům s přihlédnutím i ke zvláštnímu režimu, který musí být věnován vojenským specialistům, jež vykonávají službu u zvláštních útvarů a složek,
- povinnost jediné zdravotní pojišťovny uzavřít smluvní vztahy se všemi zdravotnickými zařízeními Armády České republiky a provádět jejich kontrolu,
- nezbytnost zabezpečení úhrady zdravotní péče kategorie obyvatel, jejichž pracovní náplní je výkon a práce se speciální vojenskou technikou a zbraňovými systémy,
- akceptace sítě primární zdravotní péče Armády České republiky, která váže na její organizační strukturu a na povinnost vojáka vyhledat vyšetření a ošetření u vojenského zdravotnického zařízení.

Všechny výše uvedené úkoly předurčují Vojenskou zdravotní pojišťovnu ČR působit na trhu veřejného zdravotního pojištění jako ojedinělý fenomén se specifickými a ryze jedinečnými úkoly. A ta je plně připravena tyto úkoly splnit a všestranně zabezpečit veškeré potřeby zdravotní péče nejen samotné Armády České republiky, ale všech občanů ČR.

K záměru fúze Vojenské zdravotní pojišťovny ČR a Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra ČR

» **Povolební koaliční smlouva a Programové prohlášení vlády deklaruje, že vláda „bude iniciovat fúzování resortních pojišťoven Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany a také zavede transparentní pravidla pro fúzování ostatních zdravotních pojišťoven. Posílí dozor a kontrolu zdravotních pojišťoven, jejich hospodaření a zajišťování nároku pro pojištěnce.“**

Vojenská zdravotní pojišťovna ČR se záměrem vyjádřeným v programovém prohlášení vlády nebrání, nicméně by chtěla z preventivních důvodů poukázat na některé konsekvence tohoto záměru. Obsah programového prohlášení vlády vyvolal mezi pojištěnci těchto dvou pojišťoven značnou nejistotu. Ti se ke své zdravotní pojišťovně přihlašovali zejména proto, že k ní mají určitý vztah. Jde zejména o vztah profesní, o jistotu zajištění úhrady zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení, které poskytuje tuto péči na vysoké úrovni a spokojenost s dalšími službami zdravotní pojišťovny. U Vojenské zdravotní pojišťovny ČR jde ještě o návaznost na rozsáhlou strukturu služeb zajišťovanou vojákům v činné službě v návaznosti na zdravotní péči poskytovanou vojenskými zdravotnickými zařízeními a komplex péče

poskytovaný v rámci dvou vojenských fondů spravovaných Vojenskou zdravotní pojišťovnou ČR, a to fondu zprostředkování úhrady zdravotní péče a fondu pro úhradu preventivní péče. Obecně lze konstatovat, že spojování zdravotních pojišťoven je běžné všude ve světě. Je však třeba, aby fúze znamenala vždy krok k lepšímu, tzn. nejen úsporu finančních prostředků, ale i zajištění lepší péče a zvýšení její dostupnosti pro pojištěnce. Zajímavý je i názor ministra zdravotnictví doc. MUDr. Leoše Hegera, který v časopise Euro č. 33 ze 16. 8. 2010 na otázku, jaký má názor na fúzi Vojenské zdravotní pojišťovny a Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra, sdělil: „Z hlediska řešení nějakých aktuálních problémů si myslím, že to není zcela nezbytný krok. Obě tyto pojišťovny jsou stabilní

a nehrozí jim nějaký propad. Z hlediska trhu je asi rozumné, aby se trochu vyrovnaly síly. Dnes je tady obří Všeobecná zdravotní pojišťovna a proti ní stojí směsice středních a malých pojišťoven. Když bude o něco méně těch malých a více středních, tak to věc zjednoduší...“ Slučování zdravotních pojišťoven je vždy závislé na tom, jaký cíl se tímto krokem sleduje. Slučováním v žádném případě nemůže dojít k úspoře finančních prostředků na jejich provoz a tím jejich úspoře ve prospěch provozu zdravotnických zařízení. Ekonomové často uvádějí, že z hlediska nákladů na provoz není rozhodující, zda existuje jedna nebo více pojišťoven, protože platná právní úprava stanoví procento objemu finančních prostředků, které mohou jednotlivé pojišťovny pro tyto účely využít. Je pak jedno, zda se tři či více procent po-

čítá z jednoho dílu, nebo z několika. Zde jde spíše o to vystavit pojišťovny skutečné konkurenci a jejich optimální počet se tak ustálí sám. Neúspěšné pojišťovny pak nezaničují administrativní cestou, ale přebírají je ty úspěšnější. Jsme toho svědky v poslední době i v některých zemích EU. Propočtená úspora v případě sloučení dvou větších zdravotních pojišťoven se podle nezávislých ekonomů pohybuje kolem 0,5 promile nákladů na zdravotní péči. A navíc se tato úspora projeví až dlouhodobě. Záměr obsažený v Programovém prohlášení vlády do něj byl jistě zakotven po důkladném ekonomickém rozboru a s vědomím toho, že případné administrativně technické sloučení Vojenské zdravotní pojišťovny ČR a Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra ČR vyvolá řadu dalších nákladů s tím spojených. Jen namátkou, bude třeba připravit sloučené provozy, informovat pojištěnce o fúzi pojišťoven, o bankovních účtech na platby pojistného, vytisknout a rozeslat nové průkazy pojištěnců, informovat zdravotnická zařízení, připravit návrhy nových smluvních vztahů a dodatků o cenách, začlenit část zaměstnanců do provozu stávající pojišťovny a zajistit jejich proškolení, vyplatit odstoupné nadbytečným zaměstnancům a provést řadu dal-

ších kroků, které si vyžádají další finanční dotace.

Samostatnou kapitolu představují náklady na informační systém a speciálně u Vojenské zdravotní pojišťovny ČR zajištění bezpečnostních požadavků s ohledem na specifické postavení Armády ČR a ozbrojených sil NATO působících na území našeho státu. Pořízení případně doplnění a další vývoj informačního systému té či oné zdravotní pojišťovny by si vyžádal náklady, které lze odhadnout na cca 170 mil. Kč.

Z těchto několika údajů je patrné, že fúze zdravotních pojišťoven a vytvoření jedné zdravotní pojišťovny není pro Českou republiku a její státní rozpočet tak výhodné, jak se někdy uvádí. Proto je třeba k řešení přistupovat se znalostí věci a zejména podrobné ekonomické analýze. Navíc je třeba zohlednit to, že stávající systém je plně funkční a nevyžaduje v tomto směru žádnou zásadní změnu v počtu zdravotních pojišťoven.

Vojenská zdravotní pojišťovna ČR čerpá v této oblasti z vlastních zkušeností, kdy v minulosti převzala např. informační systém pojišťovny Crystal a v letech 2004 až 2006 provedla úplnou obměnu svého informačního systému. Dokáže tak posoudit veškerá rizika spojená s tímto záměrem.